

Изложба *Задржано бекство надстварности: фотографија у београдском надреализму* реализује се као део манифестације *Активитет: 100 година надреализма*, којом Музеј примењене уметности, заједно с Музејом савремене уметности у Београду и Институтом за књижевност и уметност из Београда, учествује у обележавању јубилеја – сто година од објављивања *Манифеста надреализма* Андре Бретона (André Breton), који је означио почетак овог покрета. Убрзо по његовом формирању у Француској, идеје надреализма су се прошириле Европом, а један од првих надреалистичких покрета организован је у Београду, престоници тадашње Краљевине Југославије. Иако се организовано деловање београдске групе везује за године од 1929. до 1932. године, оно је, у индивидуалном и колективном облику, постојало пре и после тог периода. Чланови групе су од самих почетака пратили идеје и активност француских надреалиста, а међу њима је убрзо почела да се одвија жива комуникација, кроз размену публикација, преписку и сарадњу. Врхунац колективне активности београдске надреалистичке групе представљало је објављивање алманаха *Немогуће - L'impossible* у мају 1930. године, у коме је публикован манифест, потписан од стране тринаест чланова групе - Александра Вуча, Оскара Давича, Милана Дединца, Младена Димитријевића, Стевана Живадиновића – Вана Бора, Радојице Живановића - Ноа, Ђорђа Јовановића, Ђорђа Костића, Душана Матића, Бранка Миловановића, Коче Поповића, Петра Поповића и Марка Ристића.

Мада је започео првенствено као литерарни покрет, надреализам се убрзо проширио и у област визуелног. Као и у другим авангардним покретима, посебно место међу визуелним медијима у којима су надреалисти препознали поље за бројне могућности експериментисања и истраживања, припало је фотографији. Међу првим визуелним делима београдског надреализма управо су фотографије Николе Вуча, аутора који формално није био члан групе, али је у оквиру ње деловао. Фотографска пракса у оквиру београдске надреалистичке групе везује се, поред Вуча, за рад још двојице аутора - Стевана Живадиновића – Вана Бора и Марка Ристића. Ниједан од њих није поседовао класично уметничко образовање, па је и њихова фотографска пракса била на аматерском нивоу, у складу с принципима које је заступао надреалистички покрет. Фотографска заоставштина - фотографије и фотограми Вуча, Бора и Ристића, представљени на изложби и у каталогу који је прати, данас се чува највећим делом у две музејске институције, Музеју примењене уметности и Музеју савремене уметности у Београду.

